

F. t. l. vedr. tjenestemænd og forskellige andre love

3.2. Dommere og andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene

Grundlovens § 64 om dommernes uafhængighed har følgende ordlyd:

»§ 64. Dommerne har i deres kald alene at rette sig efter loven. De kan ikke afsættes uden ved dom, ej heller forflyttes mod deres ønske, uden for de tilfælde, hvor en omordning af domstolene finder sted. Dog kan den dommer, der har fyldt sit 65. år, afskediges, men uden tab af indtægter indtil det tidspunkt, til hvilket han skulle være afskediget på grund af alder.«

Når det i bestemmelsen fastslås, at administrativ afskedigelse af en dommer, som er fyldt 65 år, skal ske uden tab af indtægter, skyldes det, at der af hensyn til dommernes uafhængighed ikke skal være mulighed for fra administrationens (regeringens) side at lægge økonomisk pres på en dommer.

Ordene »indtil det tidspunkt, til hvilket han skulle være afskediget på grund af alder« blev indføjet i grundlovens § 64 ved grundlovsrevisionen i 1953, efter at lovgivningsmagten i 1933 havde valgt i tjenestemandsløven at indsætte en fast aldersgrænse på 70 år for dommere. Indtil da havde der ikke været nogen aldersgrænse for dommere.

Efter regeringens opfattelse vil bestemmelsen i grundlovens § 64, 3. punktum, 2. led, uanset sin ordlyd næppe være til hinder for, at den afgangsalder på 70 år for dommere, som i dag er fastsat i tjenestemandsløven, ophæves, uden at der samtidig fastsættes en anden aldersgrænse. Det skyldes, at formålet med at indføre reglen i grundlovens § 64, 3. punktum, 2. led, næppe kan antages at have været at fastslå som en bindende forudsætning, at der i lovgivningen skal være fastsat regler om tvungen afskedigelse af dommere på grund af alder.

Det bemærkes herved, at baggrunden for, at de nævnte ord blev indføjet i bestemmelsen ved grundlovsrevisionen i 1953, synes at have været et ønske om, at det økonomiske privilegium for dommere, som afskediges administrativt, ikke i en situation, hvor lovgivningsmagten havde valgt at indføre en fast aldersgrænse for dommere, udstrækkes ud over det tidspunkt, hvor vedkommende under alle omstændigheder skulle have været afskediget. I denne situation, hvor der i lovgivningen var blevet indført en fast aldersgrænse, kan hensynet til at forhindre enhver risiko for at lægge økonomisk pres på en dommer således ikke begrunde, at det økonomiske privilegium udstrækkes til tiden efter, at vedkommende dommer under alle omstændigheder skulle være fratrukket på grund af alder.

Uanset at en eventuel ophævelse af aldersgrænsen for dommere ikke ses at rejse spørgsmål i forhold til grundloven, er det regeringens opfattelse, at en sådan ophævelse i forhold til dommere og andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene forudsætter særlige overvejelser.

I disse overvejelser må indgå, at der med henblik på at sikre domstolenes uafhængighed gælder særlige regler for adgangen til at afskedige dommere og andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene.

Det må også indgå i overvejelserne, at en ordning, hvor der ikke gælder en fast aldersgrænse for dommere, i givet fald ville indebære, at en dommer, som afskediges administrativt på grund af alderssvækkelse, ville have ret til at oppebære fuld løn resten af sin levetid, jf. ovenfor om grundlovens § 64.

På den anførte baggrund er dommere og andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene ikke omfattet af forslaget om at ophæve den gældende 70-årsgrænse. En stillingtagen på dette område bør således afvente, at Finansministeriet og Justitsministeriet sammen med domstolene og Domstolsstyrelsen har overvejet de særlige spørgsmål, som en eventuel ophævelse af den gældende aldersgrænse for dommere og andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene kan give anledning til. Disse overvejelser afsluttes inden udgangen af april 2008 med henblik på eventuelt at fremsætte ændringsforslag inden 3. behandlingen.

Det forhold, at lovforslagets ophævelse af aldersgrænsen på 70 år ikke omfatter dommere, indebærer, at en person heller ikke kan fortsætte som f.eks. medlem af et råd eller nævn efter sit fyldte 70. år i de tilfælde, hvor der i lovgivningen stilles krav om, at den pågældende skal være dommer eller opfylde betingelserne herfor.

3.3. Tjenestemænd i folkekirken

Spørgsmålet om pligtig afgangsalder for tjenestemandsansatte præster, provster og biskopper forudsætter særlige overvejelser under hensyntagen til de særlige forhold for disse stillinger.

I disse overvejelser må bl.a. indgå, at spørgsmålet om afgangsalder har væsentlig betydning for udøvelsen af den ret til at vælge præster og biskopper, der efter lovgivningen tilkommer folkekirken demokratiske organer (kaldsretten). Præster vælges således som alt overvejende hovedregel af pastoratets menighedsråd, mens biskopper vælges af stiftets menighedsrådsmedlemmer. Præster ansættes herefter af kirkeministeren, mens provster og biskopper er kongeligt udnævnte.